

Pilotti: muskaritunteja päiväkoteihin vahvistamaan lasten tasa-arvoa

Taideharrastuksilla on tutkittuja hyötyjä. Siksi on huolestuttavaa, että taiteen perusopetuksen (jatkossa TPO) alueellinen, sosiaalinen ja taloudellinen saavutettavuus on Helsingissä huonoa. Helsingin kaupungin selvitys Taiteen perusopetuksen toteutuminen Helsingissä 2019-2020 (2022) osoittaa, että eniten TPO:een osallistutaan kantakaupungissa, Länsi-Helsingissä ja Lounais-Helsingissä. Pohjois- ja Itä-Helsinkiin edettäessä osallistumisaste vähenee dramaattisesti: keskusta-alueilla lasten ja nuorten osallistumisprosentti TPO:een on jopa 40% ikäluokasta, mutta Jakomäessä vain 4%. Tutkijat ovat havainneet, että TPO ehkäisee eriarvoisuutta, mutta paradoksaalisesti se myös tuottaa eriarvoisuutta, mikäli saavutettavuus ei toteudu ja toiminnan piiriin hakeutuvat ja pääsevät vain keskiluokkaiset lapset (ks. esim. Laes ym. 2018). Myös Helsingin kaupungin oma raportti pohtii: miten matalan prosentin alueiden osallistumisastetta saataisiin nostettua?

TPO-oppilaitoksilla on käytössä erilaisia mekanismeja saavutettavuuden parantamiseksi. Sellaisia ovat esimerkiksi maksuhojennukset, yhteistyö sosiaalitoimen kanssa, vapaaoppilaspaidat, sisaralennukset ja lainainstrumentit. Perheillä ei kuitenkaan välttämättä ole tietoa edellämaituista mekanismeista, mikä voi olla osallistumisen este. Kaikki perheet eivät myöskään ole tietoisia koko TPO-järjestelmän olemassaolosta, mikä myös vähentää osallistumisastetta. Tutkimusten ja selvitysten perusteella kaksi keskeistä haastetta ovat 1) taloudellisten ja kulttuuristen resurssien epätasainen jakautuminen 2) tiedotuksen puute ja alueellinen epätasa-arvo saavutettavuuden näkökulmasta. Nämä kaikki kytkeytyvät toisiinsa.

Näistä lähtökohdista me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Helsingin kaupunki pyrkii vahvistamaan TPO:n saavutettavuutta pilotoimalla päiväkoteissa toteutettavia viikottaisia muskaritunteja* keuhälukukaudella 2024 vuonna 2020 syntyneille lapsille (15X45min). Muskaritunnit toteutetaan kolmella alhaisen osallistumisasteen alueella (esimerkiksi Jakomäki, Mellunmäki ja Kannelmäki) yhteistyössä musiikkioppilaitosten kanssa. Helsingin kaupunki maksaa pilottiin osallistuvien varhaisiän musiikkikasvattajien palkan, jolloin pilotin palkkakustannukset työnantajamaksuineen ovat noin 1575 euroa**. Mahdollisiin materiaalikustannuksiin (kuten pieniin rytmisoittimiin ja muihin muskaritarvikkeisiin) kaupunki varaa 425 euroa, jolloin kokonaiskustannus on noin 2000 euroa. Pilotille asetetaan kolme tavoitetta:

- 1) Lisätä perheiden tietämystä TPO-järjestelmästä sekä sen sisältämistä saavutettavuusmekanismeista.
- 2) Edesauttaa lapsia erilaisista sosio-ekonomisista taustoista osallistumaan TPO:een.
- 3) Pohtia keinoja kehittää Helsingin kaupungin tiedotusta TPO-toiminnasta niin, että se lisäisi toiminnan saavutettavuutta.

Tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan pilotin loputtua, kuitenkin viimeistään syksyllä 2024.

— — —

*Muskaritunnit on valittu siksi, että varhaisiän musiikkikasvatus on laajasti tunnustettu alle kouluikäisille suunnattu TPO-järjestelmä ja tuntien toteuttaminen päiväkodin tiloissa on suhteellisen vaivatonta ilman suuria hankintoja.

**Varhaisiän musiikkikasvattajan palkka on koulutuksesta riippuen noin 25,49-29,72 euroa per oppitunti (45min) ja työnantajakulut ovat noin 20-25%. Palkkakustannukset on laskettu niin, että yhden oppitunnin hinta työnantajamaksuineen on noin 35 euroa.

Lähteet:

Laes, T. ym 2018. Saavutettavuus ja esteettömyys taiteen perusopetuksen lähtökohtana. Haettu: <https://sites.uniarts.fi/documents/14230/0/Saavutettavuus-toimenpidesuositus+%28PDF%29/9143ee82-6222-433f-9538-0a91009c08ba>

Inkinen, H. 2022. Taiteen perusopetuksen toteutuminen Helsingissä 2019-2020. Haettu: https://www.hel.fi/static/liitteet-2019/KuVa/julkaisut/Taiteen_%20perusopetuksen_toteutuminen_helsingissa_2019-2020.pdf

Helsingissä 10.05.2023

Koskela Minja

Jäsen

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä

(1 + 24 allekirjoitusta)

Gebhard Elisa

Miettinen Nina

Rissanen Laura

Pajunen Jenni

Sydänmaa Johanna

Hiltunen Titta

Korpinen Sini

Kolbe Laura

Holopainen Mari

Pasanen Amanda

Grotenfelt Nora

Malin Petra

Karhuvaara Arja

Huff Shawn

Kivelä Mai

Kauppila Elina

Lindgren Minna

Korkkula Vesa

Nuorteva Johanna

Haglund Mia

Nevanlinna Tuomas

Vepsä Sinikka

Honkasalo Veronika

Rantanen Tuomas